

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudců Mgr. Martina Kříže a JUDr. Naděždy Řehákové ve věci

žalobkyně: **BS Park I. s.r.o.**, IČO: 28986369
se sídlem Karlovarská 451/70, Severní Předměstí, 323 00 Plzeň
zastoupená advokátem Mgr. Pavlem Wenzlem
se sídlem Na Příkopě 583/15, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
se sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

za účasti této osoby zúčastněné na řízení: E.ON Energie, a.s., IČO: 26078201
se sídlem F. A. Gerstnera 2151/6
370 01 České Budějovice

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 1. 2014 č. j. 2052/14/5000-14203-711413

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

1. Rozhodnutím označeným v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“) žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil celkem pět rozhodnutí Specializovaného finančního úřadu (dále jen „správce daně“), a to:

- a) rozhodnutí č. j. 187541/13/4022-07000-303318 ze dne 21. 5. 2013,
- b) rozhodnutí č. j. 282564/13/4022-07000-303318 ze dne 3. 7. 2013,
- c) rozhodnutí č. j. 324692/13/4022-07000-303318 ze dne 18. 7. 2013,
- d) rozhodnutí č. j. 420754/13/4022-07000-303318 ze dne 9. 9. 2013,
- e) rozhodnutí č. j. 447311/13/4022-07000-303318 ze dne 1. 10. 2013,

kterými byly dle § 237 odst. 4 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“) zamítnuty stížnosti žalobkyně na postup plátce daně, společnosti E.ON Energie, a.s.

2. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný konstatoval, že žalobkyně měla pochyby o správnosti sražené nebo vybrané daně, a proto požádala plátce daně E.ON Energie, a.s., (dále též jen „plátce“) dle § 237 odst. 1 daňového řádu o vysvětlení, a to v souvislosti s plátcovým postupem při provedení srážky odvodu z elektřiny ze slunečního záření (dále jen „solární odvod“) dle hlavy IV zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o podporovaných zdrojích energie“) za období leden 2013, únor 2013, březen 2013, duben 2013 a květen 2013. Jelikož žalobkyně ani po vysvětlení plátce podaném dle § 237 odst. 2 daňového řádu nesouhlasila s jeho postupem, v souladu s ustanovením § 237 odst. 3 daňového řádu podala stížnosti na postup plátce daně. Dle názoru žalobkyně uvedeného ve stížnostech je celý institut solárního odvodu v rozporu s Listinou práv EU, Smlouvou o Evropské unii a s Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod. Žalobkyně má za to, že zavedení solárního odvodu zasáhlo její majetková práva, legitimní očekávání a svobodu podnikání. Rovněž namítla rozpor se zásadou zákazu diskriminace a zásadou zákazu zneužití práv, a z těchto důvodů má za to, že postup plátce byl nezákonný a tudíž nesprávný. Správce daně posoudil podané stížnosti a dospěl k závěru, že v posuzovaném případě měl plátce odvodu bez výjimky zákonnou povinnost srazit, vybrat a odvést předmětné odvody, neboť pro to byly naplněny zákonné podmínky. Z toho vyplývá, že plátce odvodu při řádném splnění své zákonné odvodové povinnosti v podobě srážky vůči žalobkyni postupoval v souladu s platnou a účinnou právní úpravou, aniž by svým jednáním porušil jakékoliv právní předpisy, jimiž byl vázán. V opačném případě by se totiž plátce vystavoval majetkové a sankční odpovědnosti za nesplnění povinností. Správce daně proto neshledal důvody stížností jako oprávněné a dle § 237 odst. 4 daňového řádu stížnosti zamítl.
3. V odvoláních proti rozhodnutím správce daně o zamítnutí stížností žalobkyně namítla, že správce daně se nevypořádal se všemi námitkami uvedenými ve stížnosti, a to s rozporu s mezinárodními smlouvami (z důvodu svévole při zavedení solárního odvodu, zásahu do principů právní jistoty a legitimního očekávání, svobody podnikání a práva vlastnit majetek). Žalobkyně opětovně namítla rozpor s Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod, Smlouvou o Evropské unii a Listinou základních práv EU. Dle jejího názoru jednal správce daně v rozporu s daňovým řádem, když neposoudil soulad postupu plátce se všemi aplikovatelnými právními předpisy, tj. i s výše uvedenými

mezinárodními smlouvami (§ 5 odst. 1 daňového řádu), a nešetřil práva a právem chráněné zájmy žalobkyně (§ 5 odst. 3 daňového řádu). Odůvodnění jeho rozhodnutí jsou nedostatečná a v rozporu s § 102 odst. 3 a 4 daňového řádu, a jsou tudíž nepřezkoumatelná.

4. Žalovaný dále v odůvodnění napadeného rozhodnutí zmínil relevantní právní úpravu, z níž při posuzování podaných odvolání vycházel, a poté uvedl, že po přezkoumání rozhodnutí správce daně jak v rozsahu požadovaném v odvoláních, tak i z hlediska ustanovení §114 odst. 3 daňového řádu, neshledal v postupu správce daně nesprávnost nebo nezákonnost. V odvolacím řízení nevyšly najevo žádné skutečnosti žalobkyní neuplatněné, které by mohly mít vliv na výrok rozhodnutí. Žalovaný posoudil všechny námitky odvolání jako nedůvodné, neboť dospěl k závěru, že správce daně postupoval plně v souladu s platnou legislativou, když stížnosti na postup plátce daně zamítl. Plátce odvodu byl povinen srazit nebo vybrat odvod ze základu odvodu a odvést ho do 25 dnů po skončení odvodového období svému místně příslušnému finančnímu úřadu; ve stejné lhůtě byl povinen podat tomuto úřadu vyúčtování odvodu. Plátcům odvodu není dána žádná zákonná možnost těmto svým povinnostem nedostát, aniž by mu nesplněním uvedených povinností vznikla majetková a sankční odpovědnost za nesplnění zákonem uložených povinností. Správce daně v daňovém řízení postupoval v souladu s daňovým řádem i dalšími předpisy v platném a účinném znění, přezkoumal, zda plátce srazil daň v jednotlivých odvodových obdobích v zákonem stanovené výši a tuto daň odvedl v zákonném termínu svému místně příslušnému správci daně. Žalovaný prověřil částky sražené plátcem odvodu a způsob jejich sražení a odvedení a dospěl stejně jako správce daně k názoru, že odvod byl proveden zákonným způsobem a ve správné výši. Na postupu správce daně neshledal žalovaný nic nezákonného, neboť správce daně je vázán zákonem a není v jeho moci posuzovat, zda zákon je či není v souladu s ústavním pořádkem. To je úkolem Ústavního soudu, který již příslušná ustanovení zákona č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů“), jež byla téměř doslova převzata do zákona o podporovaných zdrojích energie, přezkoumal a dospěl k závěru, že solární odvod je v souladu s ústavním pořádkem. Z tohoto důvodu v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 17/11 zamítl ústavní stížnost skupiny senátorů a ústavní stížností napadená ustanovení nezrušil. Ustanovení zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů upravující solární odvod tak zůstala součástí právního řádu až do konce roku 2012, kdy byl zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů nahrazen zákonem o podporovaných zdrojích energie, který ustanovení o solárním odvodu téměř doslova převzal. Solární odvod je tedy i nadále součástí právního řádu a ani plátce, ani orgány finanční správy nemohou příslušná zákonná ustanovení svévolně porušovat. K námitce žalobkyně, že se správce daně nevypořádal se všemi námitkami uvedenými ve stížnosti, a to s rozporem s mezinárodními smlouvami (Smlouvou o Evropské unii, Listinou základních práv EU, Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod), žalovaný podotkl, že mezinárodní smlouvy, které byly ratifikovány a vyhlášeny, jsou součástí právního řádu (čl. 10 Ústavy). Takové smlouvy jsou rovněž předmětem posuzování ústavnosti určitého právního předpisu, které je oprávněn provádět pouze Ústavní soud. Ten se k ústavnosti zavedení solárního odvodu vyjádřil ve výše uvedeném nálezu a dospěl k názoru, že zavedení solárního odvodu není protiústavní, tj. že není ani v rozporu s mezinárodními smlouvami, které žalobkyně uvedla. Ústavní soud sice připustil, že zavedením solárního odvodu došlo k faktickému snížení podpory poskytované provozovatelům fotovoltaických elektráren, ale nejednalo se o zásah, který

by ve svém důsledku znamenal porušení ústavně zaručených práv dotčených subjektů, ať již se jedná o právo vlastnické či o právo na svobodu podnikání, případně nerespektování základních náležitostí demokratického a právního státu. Z tohoto důvodu shledal žalovaný uvedenou odvolací námitku jako nedůvodnou. Co se týká namítaného nesouladu příslušných ustanovení zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů nebo zákona o podporovaných zdrojích energie s právem Evropské unie, konkrétně se směrnicí Evropského Parlamentu a Rady 2009/28/ES ze dne 23. 4. 2009, o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů, žalovaný neshledal žádný rozpor mezi postupem plátce či správce daně a právem Evropské unie. Uvedl, že směrnice Evropské unie nejsou při aplikaci práva vnitrostátními orgány obecně přímo použitelné. Přímý účinek (vertikální) může nastat pouze tehdy, jsou-li povinnosti v ní ukládané formulovány dostatečně určitě, přesně a bezpodmínečně a uplynula-li lhůta pro její transpozici (viz judikáty Evropského soudního dvora, především případ Van Gend en Loos a případ Van Duyn). Jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2012, sp. zn. 1 Afs 80/2012, uvedená směrnice přímý účinek nemá a jednotlivce se jí tak nemůže dovolávat. Cílem směrnice je dosažení minimálního stanoveného podílu energie z obnovitelných zdrojů na celkové spotřebě energie na území Evropské unie. Směrnice však žádným způsobem nepředepisuje, že by stát musel přijmout nějaká konkrétní opatření typu zaručení výkupních cen, zaručení návratnosti investic, příspěvku na pořízení fotovoltaických elektráren, osvobození výroby energie z obnovitelných zdrojů od daně apod. Směrnice č. 2009/28/ES neobsahuje žádné ustanovení, na jehož základě by bylo možné dovodit právo žalobkyně na stabilitu výkupních cen za dodávky elektřiny do distribuční sítě, potažmo tedy zákaz provádět daňové srážky z příjmů provozovatele fotovoltaických elektráren. S ohledem na výše uvedené tak žalovaný shledal námitku rozporu s právem Evropské unie jako nedůvodnou. K námitkám ohledně rozporu právní úpravy týkající se odvodu s mezinárodními smlouvami a právem Evropské unie žalovaný dále odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2013, sp. zn. 1 Afs 17/2013, ve kterém se Nejvyšší správní soud těmito námitkami zabýval a dospěl k závěru, že zde žádný takový rozpor není. Uzavřel, že správce daně jednal v souladu s ustanovením § 5 odst. 1 daňového řádu, když přezkoumal zákonnost postupu plátce daně. Zavedení solárního odvodu nebylo Ústavním soudem shledáno jako protiústavní, tj. ani v rozporu s mezinárodními smlouvami, je tedy i nadále součástí platného a účinného práva, které je správce daně povinen dodržovat.

5. Žalovaný neshledal důvodnou ani námitku, ve které žalobkyně správci daně vytýká nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí. K této námitce uvedl, že správce daně se nemůže konkrétně zabývat každou jednotlivou myšlenkou nebo větou uvedenou ve stížnosti, zvláště za situace, kdy argumentace správce daně je proti všem argumentům žalobkyně shodná, a to v tom smyslu, že platný a účinný zákon stanoví plátcům daně povinnost a tento nemá jinou možnost, než tuto povinnost splnit, zvláště v situaci, kdy již Ústavní soud rozhodl, že daný zákon není v rozporu s ústavním pořádkem. Přezkum souladu přijaté právní úpravy s ústavním pořádkem náleží Ústavnímu soudu, nikoli správci daně či odvolacímu orgánu. Z odůvodnění rozhodnutí správce daně je přitom zřejmé, že se zákonnou úpravou řídil. Předmětem rozhodování správce daně byla stížnost směřující proti postupu plátce daně. Postupem plátce daně se správce daně zabýval, uvedl, jaké předpisy aplikoval a dovodil, že plátce daně své povinnosti odvést odvod v souladu se zákonem dostal. Důvody rozhodnutí správce daně jsou seznatelné, a jeho rozhodnutí je tak

přezkoumatelné. V odůvodnění rozhodnutí správce daně je zcela jednoznačně a srozumitelně uvedeno, na základě jakých předpisů bylo postupováno a jaké úvahy učinil správce daně, když dospěl k závěru, že plátcí odvodu vznikla povinnost odvod vybrat a odvést.

6. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobkyně domáhala zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení. V žalobě namítla, že právní úprava solárního odvodu, a tedy i jeho provádění v případech, k nimž se upíná napadené rozhodnutí, je v rozporu s mezinárodními smlouvami, které tvoří základ práva Evropské unie a jejichž aplikace má dle čl. 10 Ústavy České republiky přednost před zákonem, konkrétně se Smlouvou o Evropské Unii ve znění tzv. Lisabonské smlouvy (dále jen „Smlouva o EU“), Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod, Dodatkovým protokolem k této Úmluvě a Listinou základních práv Evropské unie. Žalovaný nesprávně dovodil, že v posuzované věci k těmto mezinárodním smlouvám nemusí přihlídnout, a že souladem solárního odvodu s mezinárodními smlouvami se zabýval Ústavní soud, který shledal odvod souladným s mezinárodními smlouvami. Tak tomu ale nebylo – Ústavní soud se souladem solárního odvodu se všemi mezinárodními smlouvami nezabýval, a proto bylo povinností žalovaného, aby tak učinil sám. Vzhledem k tomu, že žalovaný nepřihlédl k obsahu mezinárodních smluv, v důsledku jejichž přímé aplikovatelnosti je provádění solárního odvodu protiprávní, a ani nezkoumal soulad zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů ve znění po jeho novelizaci provedené zákonem č. 402/2010 Sb., je napadené rozhodnutí založeno na nesprávném právním posouzení věci, a je též nepřezkoumatelné.
7. Žalobkyně dále v žalobě popsala skutkové okolnosti případu, jež předcházely vydání napadeného rozhodnutí (provedení srážky solárního odvodu plátcem daně za rozhodná období, žádost žalobkyně o vysvětlení správnosti postupu plátce daně, vysvětlení ze strany plátce daně, stížnost žalobkyně na postup plátce daně adresovaná správci daně, rozhodnutí správce daně o zamítnutí stížnosti žalobkyně, odvolání žalobkyně proti těmto rozhodnutím). Poté uvedla, že předmětem zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů bylo a je stanovení práv a povinností subjektů podnikajících v oblasti obnovitelných zdrojů a základních podmínek takového podnikání, a to vše při výslovném vyjádření vůle zákonodárce zajistit stabilitu a dlouhodobost podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů. Konstrukce práv subjektů podnikajících v oblasti obnovitelných zdrojů zakládá, při splnění zákonem stanovených podmínek, majetkový nárok těchto subjektů, tj. soudně vymahatelné právo na všechny formy podpory stanovené uvedeným zákonem, včetně podpory ve formě výkupních cen, přičemž nositelem takových subjektivních práv je i žalobkyně provozující dvě fotovoltaické elektrárny. Žalobkyně má nárok na to, aby jí vyrobená elektřina byla vykupována za garantovanou cenu respektující cenová rozhodnutí vydaná Energetickým regulačním úřadem, a legitimně očekávala, že tento její majetkový nárok nemůže být nijak dotčen. Změnou zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, k níž došlo v důsledku jeho novelizace provedené zákonem č. 402/2010 Sb., však byl s účinností od 1. 1. 2011 zaveden nový „fiskální“ nástroj, a to solární odvod. Jeho poplatníkem je výrobce, pokud vyrábí elektřinu ze slunečního záření (§ 7b odst. 1) a plátcem odvodu je provozovatel přenosové soustavy nebo provozovatel regionální distribuční soustavy (§ 7b odst. 2). Základem odvodu je částka bez daně z přidané hodnoty hrazená plátcem odvodu formou výkupní ceny poplatníkovi odvodu za

elektřinu ze slunečního záření vyrobenou v odvodovém období (§ 7c). Dále platí, že sazba odvodu ze základu odvodu činí v případě hrazení formou výkupní ceny 26 % (§ 7e písm. a) zákona), přičemž tzv. odvodovým obdobím je kalendářní měsíc (§ 7f). Podle zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů ve znění příslušné novely je plátce odvodu povinen srazit nebo vybrat odvod ze základu odvodu (§ 7g odst. 1) a dále pak odvést odvod ze základu odvodu do 25 dnů po skončení odvodového období. Odvod je příjmem státního rozpočtu (§ 7i).

8. Žalobkyně má za to, že právní úprava solárního odvodu (dále též jen „odvod“) je v rozporu s výše zmíněnými mezinárodními smlouvami tvořícími právo Unie, jakož i se základními zásadami, na nichž je právo Unie jako celek založeno. Odvod byl zaveden v rozporu se zásadou právní jistoty vyplývající (zejména) z preambule Smlouvy o EU, čl. 17 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 52 odst. 1 Listiny základních práv EU, když zavedení odvodu zákonodárcem vykazuje znaky svévole, je v rozporu se zásadou proporcionality vyjádřenou v čl. 52 odst. 1 Listiny základních práv EU a zejména působí zpětně, když žalobce zbavuje majetkového nároku, který mu vznikl v době před účinností novely zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, a dokonce i před jejím vyhlášením.
9. Právní úprava odvodu i jeho faktické provádění jsou v rozporu s právem Unie, neboť zavedení a provádění odvodu je v rozporu s garantovaným právem odpovídajícím zákazu diskriminace vyplývajícím z čl. 14 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 21 Listiny základních práv EU, protože zavedení odvodu postihuje jen určitou, specifickou skupinu subjektů, a to konkrétně (jen) skupinu výrobců elektřiny ze slunečního záření, a dokonce jen těch, kteří své FVE uvedli do provozu v době od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2010. Zavedení a realizace odvodu je v rozporu s garantovanou svobodou podnikání, protože postihuje a tíží jen určitou skupinu podnikatelů vyrábějících elektřinu, ba dokonce jen určitou skupinu výrobců elektřiny ze slunečního záření, čímž dochází k narušení principu volné soutěže mezi podnikateli v oboru výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, a zejména v oboru výroby elektřiny ze slunečního záření. Zavedení a provádění odvodu je v rozporu s právem vlastnit majetek a pokojně jej užívat vyplývajícím z čl. 1 Dodatkového protokolu a z čl. 17 Listiny základních práv EU, protože porušuje všechny výše uvedené zásady, na nichž je založeno právo Unie, a všechna výše uvedená garantovaná práva žalobkyně, není podloženo (dostatečně určitelným a zdůvodněným) veřejným zájmem, není v souladu se zásadou proporcionality a žalobkyni (stejně jako jiným subjektům dotčeným odvodem) nebyla v souvislosti s provedením odvodu poskytnuta žádná náhrada za majetek, jehož byla provedením odvodu zbavena. Provedení odvodu je aktem nepřímého vyvlastnění, kterým byla žalobkyně zbavena svého majetku (majetkového nároku), a to bez náhrady, a je proto protiprávní. Protiprávní proto byl i postup plátce daně v projednávané věci.
10. Žalobkyně dále poukázala na to, že dle Směrnice 2009/28/ES bylo hlavním účelem stanovených závazných národních cílů „poskytnout jistotu investorům a podpořit trvalý rozvoj technologií, které vyrábějí energii ze všech druhů obnovitelných zdrojů“ (čl. 14 preambule) a dále „zajistit řádné fungování vnitrostátních režimů podpory podle směrnice 2001/77/ES tak, aby byla zachována důvěra investoru a aby členské státy mohly přijmout účinná vnitrostátní opatření v zájmu splnění cíle“ (čl. 25 preambule). Členské státy měly dle

čl. 27 odst. 1 této Směrnice uvést v účinnost předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 5. 12. 2010. Reakcí českého zákonodárce na Směrnici 2009/28/ES však nebyla „*maximální podpora*“ subjektů investujících do obnovitelných zdrojů energie, ale přijetí novely zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, kterou zákonodárce reagoval na jím nevíтанý rozmach výroby elektřiny ze slunečního záření v České republice. Zákonodárce přitom zcela ignoroval skutečnost, že uvedený rozmach vycházel z důvěry investorů v dlouhodobost podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, která byla garantována právní úpravou zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů ve znění před jeho novelou. Zákonodárce zavedením solárního odvodu fakticky snížil výši dříve garantované podpory, a tím i změnil (prodloužil) dobu návratnosti investic do výrobních zdrojů elektřiny vyráběné ze slunečního záření. Žalobce netvrdí, že by původní evropská směrnice 2001/77/ES a Směrnice 2009/28/ES měly přímý účinek. S ohledem na skutečnost, že tyto směrnice jsou součástí práva EU, je ale nutné v jejich světle vykládat příslušná ustanovení zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, přičemž provádění odvodu je s takovým výkladem v rozporu.

11. Žalobkyně spatřuje nezákonnost napadeného rozhodnutí v tom, že žalovaný (a před ním i správce daně) nezohlednil příslušná ustanovení mezinárodních smluv a nedošel k závěru, že zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů ve znění příslušné novely, a tedy i solární odvod a jeho provádění, jsou v rozporu s mezinárodními smlouvami tvořícími právo Unie, jakož i zásadami, na nichž právo Unie spočívá. Povinnost žalovaného k uvedenému postupu plyne nejen z čl. 10 Ústavy, ale i z § 5 odst. 1 daňového řádu. Žalovaný též pochybil, když s poukazem na nálezy Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 17/11 ze dne 15. 5. 2012 došel k závěru, že není povinen zabývat se námitkou souladu odvodu s mezinárodními smlouvami, neboť tento soulad již posoudil Ústavní soud v rámci zmíněného nálezu. Z napadeného rozhodnutí nelze seznat, zda a jak se žalovaný samostatně vypořádal s argumentací žalobce ohledně toho, že solární odvod a jeho provádění plátcem daně jsou v rozporu s příslušnými ustanoveními mezinárodních smluv a právem EU. Uvedené pochybení je důsledkem toho, že žalovaný nesprávně zahrnul mezinárodní smlouvy do pojmu „*ústavní pořádek*“. Mezinárodní smlouvy, právo EU a zásady, na nichž právo EU stojí, však nespádají pod pojem ústavní pořádek (tj. pod pojem ústavy v širším smyslu), a proto přezkoumávat soulad právního předpisu s mezinárodními smlouvami, právem EU a zásadami, na nichž právo EU stojí (ani jinými mezinárodními smlouvami dle čl. 10 Ústavy) nepřísluší Ústavnímu soudu, ale spadá do pravomoci žalovaného (a před ním správce daně) dle § 5 odst. 1 daňového řádu, případně může následně náležet do pravomoci obecných soudů. Ústavní soud je oprávněn posuzovat soulad právní normy jen s těmi právními normami, které jsou součástí ústavního pořádku. Nález sp. zn. Pl. ÚS 17/11 byl vydán v řízení podle čl. 87 odst. 1 písm. a) Ústavy, v němž Ústavní soud mohl posuzovat soulad napadených ustanovení zákona pouze s ústavním pořádkem, což také učinil. Ústavní soud tak v nálezu sice rozhodl, že příslušná ustanovení zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů nejsou v rozporu s ústavním pořádkem, avšak v rámci nálezu neposuzoval soulad tohoto zákona a solárního odvodu s mezinárodními smlouvami, právem EU a zásadami, na nichž právo EU stojí. To byl povinen učinit žalovaný, který však této povinnosti nedostál. I kdyby se Ústavní soud ve zmíněném nálezu vyjádřil k určitým právním otázkám, které by byly obdobné těm, na nichž žalobkyně založila uplatněný nárok, nejednalo by se o stejné právní otázky. Jakkoli žalobkyně připouští, že právo České republiky (včetně norem ústavních) je z mnoha

důvodů (historických, politických atd.) založeno na stejných zásadách a východiscích jako právo EU, jde o shodu, která není v právním významu relevantní. Nikdy nelze vyloučit, že to, co je shledáno za souladné s normami EU, není souladné s ústavními normami České republiky a naopak. Zcela klíčovým faktorem z hlediska faktického i právního je to, kdo provádí výklad uvedených právních norem, a nejpodstatnější pak je, zda je subjekt provádějící takový výklad k tomu povolán a oprávněn. Protože Ústavní soud není oprávněn posuzovat soulad vnitrostátní právní normy s právními normami tvořícími právo EU, není pro zde projednávanou věc podstatné, k jakým závěrům při posuzování souladu vnitrostátní právní normy (zde novely zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů) dospěl z hlediska jejího souladu s normami ústavními. Ústavní soud posuzoval soulad této novely a zavedení odvodu toliko v ústavně-právní rovině, neposuzoval jejich soulad z hlediska žalobkyní namítaných mezinárodních smluv dle čl. 10 Ústavy, což mu ani nepřisluší. Závěry Ústavního soudu vyjádřené ve zmíněném nálezu proto nelze v projednávané věci aplikovat.

12. Žalobkyně považuje napadené rozhodnutí za nezákonné rovněž z toho důvodu, že žalovaný v jeho odůvodnění vůbec neuvedl, které skutečnosti měl za prokázané na základě jím provedených důkazů, prováděl-li je vůbec, jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil a o které důkazy opřel svá skutková zjištění. Při vydání napadeného rozhodnutí žalovaný porušil též povinnost vypořádat se se všemi odvolacími důvody ve smyslu § 116 odst. 2 daňového řádu. S ohledem na paušálnost postupu žalovaného lze mít dle žalobkyně za to, že žalovaný porušil i svou povinnost přezkoumat nesprávnosti nebo nezákonnosti odvolatelem neuplatněné, které však mohou mít vliv na výrok rozhodnutí o odvolání, jak mu ukládá § 114 odst. 3 daňového řádu.
13. V závěrečné části žaloby označila žalobkyně za klíčové pro rozhodnutí soudu posouzení souladu zavedení solárního odvodu s právem EU a zásadami, na nichž právo EU stojí, a proto navrhla, aby soud řízení přerušil a obrátil se na Soudní dvůr Evropské Unie se žádostí o rozhodnutí předběžné otázky tohoto znění:

- Je třeba (i) Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2001/77/ES a Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES, (ii) přímo aplikovatelná ustanovení práva Unie, zejména č. 1. 14 a čl. 17 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, čl. 1 a čl. 5 Dodatkového protokolu, čl. 16, čl. 17, čl. 21 a čl. 52 Listiny základních práv Evropské unie, a (iii) zásady, na nichž je právo Unie založeno, zejména zásadu právního státu, právní jistoty a zákazu retroaktivity, vykládat tak, že členský stát není oprávněn na základě zákona dříve stanovenou výši podpory výroby elektřiny ze slunečního záření ve formě garantované výkupní ceny snížit zavedením dodatečného opatření, kterým výkupní cenu elektřiny vyrobené ze slunečního záření po dobu tří let po zavedení opatření v zařízení uvedeném do provozu v období dvou let před zavedením opatření podrobí srážce v podobě tzv. odvodu ve výši 26 % z výkupní ceny takové elektřiny?

- Pokud bude odpověď na otázku první kladná: Má výrobce elektřiny ze slunečního záření vyrábějící elektřinu v zařízení uvedeném do provozu v období dvou let před zavedením opatření nárok, aby mu za provedenou srážku v podobě tzv. odvodu ve výši 26 % z výkupní ceny elektřiny vyrobené v takovém zařízení po dobu tří let po zavedení opatření byla poskytnuta spravedlivá náhrada?

Shodu s prvopisem potvrzuje V. B.

- Pokud bude odpověď na otázku první záporná: Jaké podmínky musí opatření z hlediska svých důsledků (účinků) na práva výrobce elektřiny ze slunečního záření splňovat, aby v konkrétním případě posuzování konkrétních důsledků (účinků) opatření postihujícího konkrétního výrobce elektřiny ze slunečního záření vyrábějícího elektřinu v zařízení uvedeném do provozu v období dvou let před zavedením opatření, mohly být důsledky (účinky) takového opatření shledány za souladné s právem Unie, jakož i zásadami, na nichž je právo Unie založeno?

14. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Ve vyjádření k žalobě odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a k věci uvedl, že s účinností od 1. 1. 2011 byl solární odvod poprvé zaveden zákonem č. 402/2010 Sb., kterým byl změněn tehdy platný zákon č. 180/2005 Sb. Dne 1. 1. 2013 nabyl účinnosti zákon o podporovaných zdrojích energie, který tento zákon nahradil. Do zákona o podporovaných zdrojích energie byla téměř beze změny převzata i úprava solárního odvodu. Předmětem solárního odvodu dle zákona o podporovaných zdrojích energie je elektřina vyrobená ze slunečního záření v období od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 v zařízeních uvedených do provozu v období od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2010. Plátce daně má tak stále povinnost srazit a odvést správci daně odvod z elektřiny ze slunečního záření (§ 14 a násl. zákona o podporovaných zdrojích energie). Žalobkyně ve své argumentaci vychází výhradně ze zákona č. 180/2005 Sb., ve znění zákona č. 402/2010 Sb., dle kterého však v dané věci nebylo postupováno. Plátce daně, správce daně i žalovaný postupovali dle účinného zákona o podporovaných zdrojích energie.
15. Žalovaný je toho názoru, že rozpor solárního odvodu s ústavněprávními principy mu nepřísluší posuzovat, protože je pouze v kompetenci Ústavního soudu posoudit zákonnost a ústavnost vydaných právních norem. Dle názoru žalovaného jsou vydané zákonné normy, které prošly standardním legislativním procesem, platné a orgány Finanční správy České republiky, jichž jsou žalovaný a správce daně součástí, se těmito normami musí řídit. Otázku protiústavnosti odvodu z elektřiny ze slunečního záření již Ústavní soud posoudil v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 17/11. Zákon, ke kterému se nálezu vztahuje, sice již pozbyl účinnosti a byl nahrazen zákonem o podporovaných zdrojích energie, jeho úprava však byla převzata téměř beze změny a institut solárního odvodu včetně práv a povinností jeho plátců a poplatníků tak zůstal zachován. Z tohoto nálezu lze tedy vycházet i nadále. V nálezu se Ústavní soud zabýval různými důvody protiústavnosti (rozporem s právem na majetek a na svobodu podnikání, retroaktivitou, porušením legitimního očekávání, diskriminací, neexistencí veřejného zájmu, nepřiměřeností a dalšími), a dospěl k závěru, že zavedením odvodu sice došlo ke snížení faktické podpory poskytované provozovatelům fotovoltaických elektráren, ale nejednalo se o zásah, který by ve svém důsledku znamenal porušení ústavně zaručených práv dotčených subjektů, ať již se jedná o právo vlastnické či svobodu podnikání, případně nerespektování základních náležitostí demokratického a právního státu. Podle § 5 odst. 1 daňového řádu je povinností správce daně postupovat při správě daní v souladu se zákony a jinými právními předpisy. Daně a poplatky lze ukládat pouze na základě zákona (čl. 11 odst. 5 Listiny základních práv a svobod). Správce daně v daňovém řízení postupoval v souladu se základními zásadami správy daní a dle § 237 daňového řádu přezkoumal, zda plátce srazil odvod v zákonem stanovené výši a odvedl jej v zákonném termínu svému místně příslušnému správci daně. V postupu plátce žádné

pochybení neshledal. Jestliže plátce svým jednáním neporušil žádné právní předpisy, ale naopak postupoval způsobem, k němuž byl přímo ze zákona zavázán, když i Ústavní soud již judikoval, že takovýto postup není v rozporu s ústavním pořádkem, správce daně namítanou protiústavnost neshledal jako oprávněnou, a proto stížnost žalobkyně zamítl, což potvrdil i žalovaný v napadeném rozhodnutí. Použitý právní předpis byl a je pro orgány Finanční správy závazný, a to až do okamžiku, kdy by byla vyslovena jeho protiústavnost Ústavním soudem, přičemž tato situace nenastala.

16. Žalovaný ve vyjádření k žalobě dále uvedl, že mezinárodní smlouvy, na které žalobkyně odkazuje, žádným způsobem nepředepisují, že by stát musel přijmout nějaká konkrétní opatření typu zaručení výkupních cen, zaručení návratnosti investic, příspěvku na pořízení fotovoltaických elektráren, osvobození výroby energie z obnovitelných zdrojů od daně apod.
17. Vztahem práva Evropské unie a právní úpravy odvodu z energie ze slunečního záření se zabýval Nejvyšší správní soud České republiky v rozsudku ze dne 20. 12. 2012, č. j. 1 Afs 80/2012-50, ve kterém mimo jiné konstatoval, že: *„Aplikovaná právní úprava odvodu z elektřiny ze slunečního záření nemá předobraz v žádné z norem evropského práva a žádná z těchto norem ani zavedení tohoto odvodu nebrání.“* Žalovaný tedy na základě výše uvedeného zastává názor, že pokud se vnitrostátní orgán nebo instituce (správce daně, soud) zabývá právní úpravou odvodu z elektřiny ze slunečního záření, jde o aplikaci čistě vnitrostátní normy a dle čl. 51 odst. 1 Listiny základních práv EU se tato na daný právní vztah nepoužije. Žalovaný dále poznamenal, že čl. 16, čl. 17 a čl. 52 Listiny základních práv Evropské unie svým obsahem odpovídají základním lidským právům a svobodám zakotveným v Listině základních práv a svobod. Přezkumem toho, zda tyto práva a svobody nebyly porušeny, se zabýval Ústavní soud České republiky v nálezu ze dne 15. 5. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 17/11, se závěrem, že k jejich porušení nedošlo: *„[...] nejednalo se ze shora uvedených důvodů o zásah, který by ve svém důsledku znamenal porušení ústavně zaručených práv dotčených subjektů, ať již se jedná o právo vlastnické či svobodu podnikání, případně nerespektování základních náležitostí demokratického a právního státu, jak se domnívají navrhovatelé.“* Lze mít za to, že práva a právem chráněné zájmy upravené jak v mezinárodních smlouvách, tak v právu Evropské unie, nalezly svůj odraz právě v Ústavě České republiky, která citovaným právům přikládá stejnou váhu jako předpisy žalobkyní citované. Nelze proto dojít k závěru, že právní úprava odvodu je s mezinárodním právem v rozporu. Argumentace mezinárodními smlouvami, které navíc neupravují odvod z elektřiny ze slunečního záření, nýbrž definují a opakují základní právní zásady a práva a svobody, není v tomto směru relevantní a nemůže nic změnit na platnosti a účinnosti právní úpravy odvodu dle zákona č. 165/2012 Sb., dle které bylo v souzené věci postupováno.
18. Společnost E.ON Energie, a.s., která soudu oznámila, že bude v řízení uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení, se k věci samé nevyjádřila.
19. Poté, co soud na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

20. Klíčová námitka žalobkyně, že zavedení solárního odvodu je v rozporu s mezinárodními smlouvami, které tvoří základ práva Evropské unie a jejichž aplikace má dle čl. 10 Ústavy České republiky přednost před zákonem (Smlouva o Evropské Unii, Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, Dodatkový protokol k této Úmluvě, Listina základních práv Evropské unie), není opodstatněná.
21. Soud si je vědom toho, že řadou otázek významných pro posouzení dané věci se již v minulosti zabýval ve své rozhodovací činnosti Nejvyšší správní soud. Odkázat lze především na jeho rozsudek ze dne 11. 7. 2013 č. j. 1 Afs 17/2013 – 43, jímž byly zamítnuty kasační stížnosti společnosti BS Park II. s.r.o. (kterou v současné době se žalobkyní personálně spojuje osoba téhož jednatele Ing. J. F.). V souladu se závěry obsaženými ve zmíněném rozsudku je nutno odmítnout mylné přesvědčení žalobkyně o neaplikovatelnosti nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 17/11 na projednávanou věc. Žalobkyně nesprávně chápe pojem ústavního pořádku České republiky, neboť z jejích žalobních tvrzení vyplývá, že jí citované mezinárodní smlouvy upravující základní lidská práva a svobody patří sice do právního řádu České republiky, nespadají ovšem do ústavního pořádku. Jak ale dovodil Nejvyšší správní soud, rozsah pojmu ústavního pořádku je třeba vedle čl. 112 odst. 1 Ústavy vyložit také v souladu s čl. 1 odst. 2 Ústavy a do jeho rámce tedy zahrnout i ratifikované a vyhlášené mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, tak jak byly vymezeny v čl. 10 Ústavy v jeho znění před euronovelou Ústavy (viz nálezy ÚS ze dne 25. 6. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 36/01, publ. pod č. N 80/26 SbNU 317, č. 403/2002 Sb.). Z toho jednoznačně plyne, že Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod a Dodatkový protokol k této Úmluvě patří do rámce ústavního pořádku České republiky, a Ústavní soud je tak oprávněn posuzovat soulad zákonů s těmito smlouvami. Ve vztahu k námitkám žalobkyně o nesouladu novely zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů s Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod a Dodatkovým protokolem k této Úmluvě je proto zcela na místě odkázat na nálezy Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2012 sp. zn. Pl. ÚS 17/11, který se zabýval souladem této novely s ústavním pořádkem, tedy i se zmíněnou Úmluvou a Dodatkovým protokolem.
22. V nálezu sp. zn. Pl. ÚS 17/11, kterým zamítl návrh na zrušení některých ustanovení zákona č. 180/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů, Ústavní soud neshledal tvrzenou protiústavnost napadených ustanovení zákona. V odůvodnění nálezu se detailně zabýval ústavností zavedení solárního odvodu, k němuž došlo novelizací zákona č. 180/2005 Sb., zákonem č. 402/2010 Sb., přezkoumával ústavnost uvalení daně darovací na bezplatné použití povolenek (novelizace zákona č. 357/1992 Sb.) a ústavnost článku II. bod 2 – přechodných ustanovení zákona č. 346/2010 Sb., kterým se do budoucna ruší osvobození od daně z příjmů podle § 4 odst. 1 písm. e) nebo § 19 odst. 1 písm. d) zákona č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů (příjmy z provozu solárních zařízení). Dovodil, že zavedením odvodu za elektřinu ze slunečního záření došlo v podstatě ke změně výše podpory, která je provozovatelům FVE poskytována. Ustanovení § 7a – 7i posuzovaného zákona působí účinky *nepravé retroaktivity*, neboť v jejich důsledku do budoucna dochází o částku představovanou výší odvodu ke snížení podpory výrobcům, jimž patnáctiletá doba garancí počala plynout před účinností zákona č. 420/2010 Sb. Zdaňovací období, v němž je vyrobená elektřina předmětem odvodu, účinností právního předpisu teprve počíná, předmětem odvodu není elektřina vyrobená před účinností zákona. Ústavní soud v nálezu

konstatoval obecnou přípustnost nepravé retroaktivity. K pojmu *legitimního očekávání*, jehož podstatou je majetkový zájem, v této souvislosti uvedl, že byl hodnocen v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva. Posuzoval rovněž *hledisko proportionality* a zájem provozovatelů FVE na zachování zákonem stanovené ceny bez dalšího krácení odvodem, který neshledal. Za prioritní označil to, že i po přijetí legislativních změn zůstala zachována podpora využití obnovitelných zdrojů energie v míře, která zajistí garanci výše příjmů. Neshledal ani *diskriminaci* těch výrobců solární energie, jejichž výrobní byly uvedeny do provozu od 1. 1. 2009 do 31. 12. 2010, oproti těm, kteří uvedli výrobní do provozu dříve. Přijetí zpochybněné právní úpravy (tj. zavedení solárního odvodu) dle Ústavního soudu nepředstavuje zásah, který by ve svém důsledku znamenal porušení ústavně zaručených práv dotčených subjektů, ať již se jedná o *právo vlastnické* či *svobodu podnikání*, případně nerespektování základních náležitostí demokratického a právního státu. Soud na tomto místě pro stručnost odkazuje na odůvodnění nálezu sp. zn. Pl. ÚS 17/11, které je podrobné a velmi obsáhlé.

23. Žalobkyni lze obecně přisvědčit v tom, že Ústavní soud ČR není oprávněn posuzovat soulad české právní úpravy s evropským právem. Ústavní soud nicméně interpretuje ústavní právo s přihlédnutím k principům plynoucím z práva unijního, přičemž nemůže zcela přehlížet dopad unijního práva na tvorbu, aplikaci a interpretaci vnitrostátního práva, a to v oblasti právní úpravy, jejíž vznik, působení a účel je bezprostředně navázán na unijní právo. Jinými slovy, Ústavní soud v této oblasti interpretuje ústavní právo s přihlédnutím k principům plynoucím z práva komunitárního (viz nálezn pléna ÚS ze dne 8. 3. 2006, sp. zn. Pl. ÚS 50/04). Dále je třeba připomenout, že podle čl. 52 odst. 3 Listiny základních práv EU platí, že tam, kde práva obsažená v Listině základních práv EU odpovídají právům zaručeným Úmluvou, jsou jejich smysl a rozsah (hodnotově) stejné jako ty, které jim přikládá Úmluva. Uvedené lze chápat tak, že v běžných případech bude ochrana práv a svobod zakotvených v ústavním pořádku České republiky a totožných práv a svobod obsažených v Listině základních práv EU v zásadě rovnocenná.
24. Vzhledem k výše uvedenému neobstojí námitka žalobkyně, že pro nyní projednávanou věc není podstatné, k jakým závěrům dospěl Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 17/11 při posuzování souladu novely zákona o podpoře využívání obnovitelných zdrojů s normami ústavními, resp. že závěry Ústavního soudu vyjádřené ve zmíněném nálezu nelze v projednávané věci aplikovat. Ochrana vlastnického práva, zásada rovnosti a z ní plynoucí zákaz nediskriminace, zásada právní jistoty, zásada proportionality, a stejně tak i právo na svobodné podnikání, které jsou garantovány Smlouvou o EU a Listinou základních práv EU, mají nepochybně stejný význam, rozsah a smysl a požívají totožné ochrany jako shodná základní práva a svobody garantované ústavním pořádkem České republiky. Žalobkyně ostatně ničím neprokázala opak (důkazem opaku rozhodně není její krajně obecné a navíc toliko hypotetické tvrzení, že nikdy nelze vyloučit, že to, co je shledáno za souladné s normami EU, není souladné s ústavními normami České republiky a naopak).
25. Žalovaný v napadeném rozhodnutí sice neuvedl vlastní úvahu, ze které by vyplýval jeho závěr o souladu zavedení solárního odvodu se žalobkyní namítanými ustanoveními Smlouvy o EU a Listiny základních práv EU, toto pochybení však soud nepovažuje za natolik významné, že by mohlo způsobit nezákonnost napadeného rozhodnutí. Vzhledem k výše uvedenému lze totiž i v tomto směru akceptovat odkaz žalovaného na nálezn

Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 17/11, z něhož je patrné, že správní orgán se plně ztotožnil se závěry v tomto nálezu obsaženými, tedy mj. i se závěrem, že právní úpravou zavádějící solární odvod nedošlo k nepřipustnému zásahu do vlastnického práva provozovatelů FVE, jejich diskriminaci, porušení práva na svobodné podnikání, ani k narušení principů (zásad) proporcionality, právní jistoty a důvěry v právo (viz výše). Tímto způsobem, jakož i s pomocí odkazu na shora citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2013 č. j. 1 Afs 17/2013 – 43, žalovaný de facto popřel též důvodnost tvrzení žalobkyně o rozporu solárního odvodu s namítanými základními právy a svobodami garantovanými Smlouvou o EU a Listinou základních práv EU. Soud k tomu dodává, že argumentace uplatněná žalobkyní v podané žalobě není s to zpochybnit závěry Ústavního soudu o zachování příslušných základních práv a svobod provozovatelů FVE, jež jsou obsaženy v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 17/11.

26. Otázkou závaznosti nálezů Ústavního soudu pro obecné soudy se Ústavní soud podrobně zabýval v nálezu ze dne 13. 11. 2007, sp. zn. IV. ÚS 301/05. V něm zdůraznil, že z čl. 89 odst. 2 Ústavy vyplývá obecným soudům povinnost rozhodovat v souladu s právním názorem vysloveným Ústavním soudem v jeho nálezech, jinými slovy povinnost sledovat „*ratio decidendi*“, tj. vyložené a aplikované nosné právní pravidlo (rozhodovací důvod), o něž se výrok předmětného nálezu opíral. V nálezu pak rozlišil povinnost respektovat *ratio decidendi* nálezu Ústavního soudu v dalším řízení v té samé věci (smysl kasační) a povinnost následovat *ratio decidendi* Ústavního soudu v jiných, ale podobných, věcech (smysl precedenční).
27. K argumentaci žalobkyně, že zavedení solárního odvodu je v rozporu s účelem směrnice 2001/77/ES a s cílem směrnice 2009/28/ES, neboť reakcí českého zákonodárce nebyla „*maximální podpora*“ subjektů investujících do obnovitelných zdrojů, ale přijetí novely, kterou zákonodárce reagoval na jím nevíтанý rozmach výroby elektřiny ze slunečního záření v České republice, soud ve shodě se závěry Nejvyššího správního soudu obsaženými v rozsudku ze dne 20. 12. 2012, čj. 1 Afs 80/2012 – 40 uvádí, že hlavním smyslem směrnice 2009/28/ES je uložit státům závazek dosáhnout do roku 2020 stanoveného podílu energie vyrobené z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie. Dle čl. 3 odst. 2 této směrnice jsou státy povinny zavést opatření, kterými účinným způsobem zajistí dosažení stanoveného podílu energie z obnovitelných zdrojů. Za tím účelem mohou členské státy zavést režim podpory (viz čl. 3 odst. 3). Režimem podpory se rozumí jakýkoli nástroj, režim či mechanismus uplatňovaný členským státem či skupinou členských států, který podporuje užívání energie z obnovitelných zdrojů snížením nákladů na výrobu této energie, zvýšením ceny, za kterou ji lze prodat, nebo zvýšením množství takto prodané energie prostřednictvím povinnosti využívat energii z obnovitelných zdrojů nebo jinak. To zahrnuje mimo jiné investiční pomoc, osvobození od daně nebo snížení daně, vrácení daně, režimy podpory pro povinnost využívat energii z obnovitelných zdrojů, včetně režimů používajících zelené certifikáty, a režimy přímé cenové podpory, včetně tarifů výkupních cen a plateb prémie [čl. 2 písm. k) směrnice]. Cílem směrnice 2009/28/ES je dosažení minimálního stanoveného podílu energie z obnovitelných zdrojů na celkové spotřebě energie na území Evropské unie, a to prostřednictvím dosažení minimálního podílu energie z obnovitelných zdrojů stanoveného diferencovaně pro jednotlivé členské státy. Česká republika je povinna do roku 2020 dosáhnout podílu alespoň ve výši 13%.

28. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 20. 12. 2012, čj. 1 Afs 80/2012 – 40 dospěl k závěru, že směrnice 2009/28/ES nemá přímý účinek, neboť předpokladem vertikálního přímého účinku směrnice je, že povinnosti, jež ukládá, jsou v ní formulovány dostatečně určitě, přesně a bezpodmínečně, a že uplynula lhůta pro její transpozici. Směrnice 2009/28/ES ukládá České republice povinnost zajistit, aby podíl energie vyrobené z obnovitelných zdrojů dosáhl v roce 2020 třinácti procent hrubé konečné spotřeby energie. Ponechává jí přitom široký prostor pro uvážení, jakými konkrétními opatřeními bude tohoto cíle dosaženo. Směrnice dovoluje, aby státy přikročily k subvencování výroby elektrické energie z obnovitelných zdrojů, čímž činí výjimku z jinak poměrně striktního zákazu veřejné podpory. Námitka, že zákonodárce přijetím novely dodatečně změnil dříve nastavená pravidla podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů, tedy není důvodná ani z hlediska odstavce 25 odůvodnění směrnice 2009/28/ES. Tato směrnice naopak v uvedeném odstavci zdůrazňuje, že je důležité, aby členské státy mohly kontrolovat dopady a náklady vnitrostátních režimů podpory. Pro přímý účinek směrnice tak není splněna hned první z podmínek, tedy existence dostatečně určitého, přesného a bezpodmínečného závazku členského státu. Žalobkyně tedy není oprávněna dovolávat se v řízení před vnitrostátním soudem směrnice 2009/28/ES, neboť uvedená směrnice nemá přímý účinek. Soud k tomu na okraj dodává, že výše zmíněné směrnice nijak nebrání zavedení solárního odvodu, který je nepochybně prostředkem, s jehož pomocí může stát kontrolovat dopady a náklady vnitrostátních režimů podpory. Námitka žalobkyně, že výkladem výše zmíněných směrnic lze dospět k závěru o rozporu solárního odvodu s právem EU, je tudíž nedůvodná.
29. Soud nepřisvědčil ani námitkám, v nichž žalobkyně vytýká žalovanému, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí neuvedl, které skutečnosti měl za prokázané na základě jím provedených důkazů, prováděl-li je vůbec, jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil a o které důkazy opřel svá skutková zjištění. Skutková stránka věci, tj. srážka solárního odvodu za období leden 2013, únor 2013, březen 2013, duben 2013 a květen 2013 a jeho odvedení plátcem, je mezi stranami nesporná, a proto nebylo důvodu, aby žalovaný v tomto směru prováděl jakékoliv dokazování a následně v napadeném rozhodnutí hodnotil provedené důkazy a z nich vyplývající skutková zjištění. Jedinou spornou otázkou v průběhu správního řízení byla otázka souladu solárního odvodu s výše zmíněnými mezinárodními smlouvami, tedy otázka právní. S touto otázkou, a tím v souhrnu i s veškerými odvolacími námitkami, se žalovaný vypořádal sice velmi stručně, přesto však dostatečně určitým a srozumitelným (a tedy přezkoumatelným) způsobem, když odkázal na závěry obsažené v nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 17/11 a v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2013 č. j. 1 Afs 17/2013 – 43. Z těchto rozhodnutí jednoznačně vyplývá nedůvodnost tvrzení žalobkyně, že zavedení (a provádění) solárního odvodu je v rozporu s jí namítanými základními právy a svobodami.
30. K námitce, že žalovaný porušil povinnost přezkoumat nesprávnosti nebo nezákonnosti žalobkyní neuplatněné, které mohou mít vliv na výrok rozhodnutí o odvolání, jak mu ukládá § 114 odst. 3 daňového řádu, soud vzhledem k její naprosté nekonkrétnosti nemohl přihlížet. Žalobkyně totiž neoznačila žádnou nesprávnost nebo nezákonnost jí neuplatněnou, která měla vyjít najevo při přezkoumávání rozhodnutí správního orgánu I. stupně a která zároveň mohla mít vliv na výrok rozhodnutí o odvolání. Není úkolem soudu, aby za žalobkyni domýšlel, co by případně takovou nesprávností či nezákonností

mohlo být. Pokud by tak soud učinil, tj. pokud by vybíral z reality skutečnosti na podporu uvedeného tvrzení, přestal by být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci advokáta žalobkyně.

31. Lze shrnout, že solární odvod provedený „k tíži“ žalobkyně nebyl v rozporu s právním řádem České republiky, a ve světle nálezů Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 17/11 a rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2013 č. j. 1 Afs 17/2013 – 43 nebyl ani v rozporu s žalobkyní namítanými mezinárodními smlouvami. Pokud finanční orgány obou stupňů tento solární odvod svými rozhodnutími aprobovaly, jednaly v souladu se zákonem. Z jejich strany tedy nedošlo k nesprávnému právnímu posouzení věci, jak neopodstatněně namítla žalobkyně.
32. Posouzení důvodnosti žalobních námitek spočívalo výlučně v posouzení právních otázek. O žalobě tak bylo možné rozhodnout na základě listin, které jsou součástí správního spisu; provádění jakýchkoliv dalších důkazů, tedy i těch označených žalobkyní v žalobě, proto soud shledal nadbytečným.
33. Závěrem soud uvádí, že nevyhověl návrhu žalobkyně na předložení věci Soudnímu dvoru Evropské unie k rozhodnutí o předběžné otázce. Jak bylo uvedeno již v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2013 č. j. 1 Afs 17/2013 – 43, aplikovaná právní úprava odvodu za elektřinu ze slunečního záření nemá předobraz v žádné z norem evropského práva a žádná z těchto norem ani zavedení tohoto odvodu nebrání. Zavedením odvodu zcela nepochybně není kompromitován cíl směrnice 2009/28/ES a nebyla ani porušena základní lidská práva a svobody namítané žalobkyní, což vyplývá z nálezů Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 17/11.
34. Soud tedy neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl. Za splnění podmínek zakotvených v § 51 odst. 1 s.ř.s. soud o věci samé rozhodl bez nařízení jednání.
35. Protože žalobkyně nebyla ve sporu úspěšná a žalovanému žádné účelně vynaložené náklady v řízení nevznikly, soud ve druhém výroku rozsudku v souladu s § 60 odst. 1 s.ř.s. rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách www.nssoud.cz.

Praha 27. února 2018

JUDr. Ivanka Havlíková v. r.
předsedkyně senátu